

Mitä aivotutkimuksessa ajatellaan BAS- ja BIS-järjestelmistä tällä hetkellä? (Lukiolaiset)

Jan Wikgren:

V: Kuuluisan modernin psykologian perustajahahmoihin kuuluneen William Jamesin sanoin erilaisia tunteita voi olla lähestulkoon niin monta kuin keksimme niille sanoja. Tällä hän viittasi siihen, että voimme kielellisesti antaa hyvin hienojakoisia merkityksiä erilaisille toimintamme motiiveille. Aivotutkimuksen kannalta asiaa pitää hieman yksinkertaistaa ja onkin ajateltu, että aivoissa vaikuttaa kaksi toisistaan riippumatonta järjestelmää, jotka aktivoituessaan saavat ihmisen joko lähestymään jotain asiaa tai välttämään sitä. BIS eli behavioral inhibition system käynnistyessään saa yksilön varuilleen, kun taas BAS eli behavioral approach system vahvistaa lähestymiskäyttäytymistä ja motivoi yksilöä esimerkiksi tutkimaan ympäristöä. BIS/BAS-teorian kehittäjä Jeffrey Gray alun perin esitti, että BIS liittyy pelkoreaktioihin ja BAS taas jonkinlaisen palkkion toivossa toimimiseen. Myöhemmin hän yhdessä Neil McNaughtonin kanssa kehitti teoriaa eteenpäin ja he esittivät, että BIS- ja BAS-järjestelmän lisäksi pelon motivoivalla käyttäytymisellä on oma järjestelmänsä ja BIS on se järjestelmä, joka aktivoituu silloin, kun yksilö on eräänlaisessa konfliktitilassa jossa BAS ja pelkojärjestelmä molemmat vaikuttavat käyttäytymiseen. Tässä ajattelussa he tulkitsevat BIS-järjestelmän ahdistuksen hermostolliseksi perustaksi.

Edellä mainittujen järjestelmien ja niiden toimintaherkkyden ajatellaan olevan esim. erilaisten temperamentti- ja persoonallisuuden piirteiden takana.